

IZMENJAVA ŠTUDENTOV- BOLONJSKI PROGRAM

V zadnjem času pogosto slišimo izraz bolonjski program. Mogoče ste se začeli spraševati kaj je to in kaj nam to koristi oz. kakšne probleme nam bo to povzročalo. Bolonjski program je proces, po katerem se prenavljajo naši študijski programi in ti prinašajo nov, zanimivejši in bolj interaktiven študij, hkrati pa te povezujejo s študenti po vsej Evropi.

Potrebno je bilo ustvariti enoten evropski visokošolski prostor (EVP), v katerem bi vsi nacionalni visokošolski sistemi imeli nekatere skupne imenovalce. Hkrati je bil bistven cilj ustvarjanja evropskega visokošolskega prostora ohranjanje nacionalnih raznolikosti, tako jezikovnih in kulturnih kot tudi tistih na področju študijskih vsebin.

Bolonjski program je nastal leta 1999, ko so se ministri, odgovorni za visoko šolstvo, iz 29 različnih Evropskih držav srečali v Bologni in začrtali smernice razvoja visokega šolstva v t. i. **bolonjski deklaraciji**. Tako je nastala enotna evropska visokošolska vizija.

Bolonjska deklaracija je 2 strani dolg dokument, v katerem je zapisanih 6 osnovnih ciljev, glede katerih so se ministri uskladili in se zavezali k njihovem doseganju do leta 2010. Potrebno je bilo spremljati, kako poteka doseganje začrtanih ciljev, zato so se ministri dogovorili, da se bodo do leta 2010 srečevali vsaki 2 leti in ocenili narejen napredek ter postavili nove kratkoročne, pa tudi dolgoročne cilje. Tako se je oblikoval **bolonjski proces**. Bolonjski proces se je skozi leta širil in danes zajema kar 46 evropskih držav. Razširil se je tudi vsebinsko ter sedaj obsega 10 osnovnih ciljev in element socialne razsežnosti, ki je prisoten v vseh 10 ciljih:

- ustvarjanje enotnega evropskega visokošolskega prostora,
- nova struktura 3 študijskih stopenj (3 + 2 + 3),
- ovrednotenje študijske obremenjenost s kreditnimi točkami,
- pospeševanje mobilnosti,
- vseživljenjsko učenje (LifeLong Learning),
- prepoznavne in primerljive kvalifikacije,
- zagotavljanje kakovosti,
- visokošolske institucije in študentje,
- doktorski študij ter povezovanje evropskega visokošolskega prostora in evropskega raziskovalnega prostora,
- privlačnost evropskega visokošolskega prostora ter sodelovanje z drugimi deli sveta.

Ena najpomembnejših sprememb v strukturi visokega šolstva je bila vpeljava 3 študijskih stopenj – 3-letna diplomska stopnja, 2-letna magistrska stopnja in doktorska stopnja, ki v večini evropskih držav traja 3 leta. Ta struktura skrajša čas študija.

Sodobne metode poučevanja spodbujajo večjo samostojnost in angažiranost študenta, ki je bil v večini starih študijskih programov izrazito pasiven. Prav tako se spremeni vloga profesorja – predavatelj postane mentor, ki študenta le usmerja in spremlja njegov študijski razvoj. Tovrstne metode poučevanja omogočajo sprotno evalvacijo znanja in na nekaterih institucijah študenti nimajo zaključnih izpitov, ampak pridobijo končno oceno že tekom samega študija. S tem je stres za študente mnogo manjši, ocena pa bolj objektivna, saj ne odslikava znanja samo v trenutku opravljanja izpita.

Študijski programi so večinoma sestavljeni iz osnovnih predmetov, pri katerih študent pridobiva temeljno znanje svoje stroke, in poglobljenih predmetov, s katerimi dopolni in nadgradi svoje znanje. Fleksibilnost pri izbiri nabora poglobljenih predmetov omogoča študentu, da študij prilagodi svojim potrebam in željam. Študent lahko izbira predmete v sklopu programa, v katerega je vpisan ali sorodnega študijskega programa, ki se izvaja na isti fakulteti. S tem se je odločil za **notranjo izbirnost**, s katero bo poglobil znanje svoje stroke. Ima pa tudi možnost izbirati predmete iz drugih študijskih programov, ki jih ne izvaja matična fakulteta. V tem primeru z **zunanjo izbirnostjo** širi svoje znanje še na drugih znanstveno-raziskovalnih področjih.

Posameznik doseže **kvalifikacijo**, ko mu pristojni organ potrdi, da je dosegel določeno stopnjo znanja, veščin ali širših kompetenc. Raven učnih dosežkov se izkazuje s pomočjo ocen znotraj procesa ali z uspešnim zaključkom izobraževanja (znotraj študijskega procesa in/ali z delovnimi izkušnjami). Kvalifikacije posamezniku dajo uradno priznavanje na trgu dela in pri nadaljnjem izobraževanju.

Izraz mobilnost v visokem šolstvu zajema študente in akademsko osebje, ki študira oz. dela v tujini. Mobilnost študentov lahko glede na časovno obdobje študija v tujini delimo na **horizontalno** (krajše obdobje, ko opravlja samo določene študijske obveznosti v okviru študijskega programa) ter **vertikalno** mobilnost (ko študent v tujini opravi celoten študijski program in diplomira). Študent se lahko na študij v tujini odpravi v okviru katerega od evropskih programov mobilnosti – **programska mobilnost**, ali pa sam v celoti organizira svoj študij v tujini – **prosta mobilnost**. Cela sprememba strukture visokega šolstva, ki se odvija z bolonjsko reformo, vodi v ustvarjanje enotnega visokošolskega prostora, v katerem se omogoča in spodbuja mobilnost študentov, raziskovalcev, pedagogov in drugega akademskega osebja. Mobilnost, ob socialni dimenziji in kakovosti študija, tako leži v samem jedru bolonjskega procesa. Študij ali delo v tujini predstavlja za posameznika neprecenljivo in nepozabno življenjsko izkušnjo. Skozi mobilnost se študent znajde v drugačnem študijskem okolju, v katerem spoznava akademske, socialne in kulturne razlike ter se ob tem osebno razvija. Delodajalci cenijo tovrstne izkušnje, zato imajo študenti, ki so bili med študijem mobilni, večje možnost zaposlitve tako na domačem kot tudi na mednarodnem trgu delovne sile.

Socialna dimenzija visokega šolstva je proces, katerega cilj je, da populacija študentov ob vpisu v študij, med študijem in ob zaključku študija odlikava sestavo populacije naše družbe. To pomeni, da so vse družbene skupne (rasa, nacija, vera, spol, spolna usmerjenost, socialno-ekonomski status ...) neke skupnosti zastopane tudi v študentski populaciji, ne samo ob vpisu v študij, ampak med potekom celotnega študija.